

**BOSHLANG'ICH SINIF O'QISH DARSLARIDA ZAMONAVIY
TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH
SAMARADORLIGI**

Ibodova Xosiyat¹

¹ *Osiyo xalqaro universiteti*

2-bosqich magistranti

**MAQOLA
MALUMOTI**

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received:08.01.2025

Revised: 09.01.2025

Accepted:10.01.2025

KALIT SO'ZLAR:

axborot

texnologiyalari, asosiy

kompetensiyalar,

kognitiv faollik,

innovatsion faoliyat,

ta'lim faoliyati.

Ushbu maqolada boshlang'ich maktab o'quvchilarida asosiy kompetensiyalarni shakllantirishda zamonaviy axborot texnologiyalarining o'rni ko'rib chiqiladi. Axborot texnologiyalaridan foydalanish nafaqat asosiy kompetensiyalar shakllantirilishi, balki o'quvchilarning bilish faolligi ham oshib borishini ko'rsatdi.

KIRISH. Ta'limni modernizatsiyalashning asosiy vazifasi – zamonaviy, tez o'zgaruvchan ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarda shaxsga qo'yiladigan talablarga javob beradigan yangi sifatga erishishdir. Bu talablar shundan iboratki, o'rta maktab bitiruvchisi axborot jamiyatida o'zini ro'yobga chiqarish imkonini beruvchi universal kompetensiyalar tizimiga erishadi.

Umumta'lim maktabi nafaqat bilim, ko'nikma va malakalarning yaxlit tizimini, balki o'quvchilarning o'z-o'zini rivojlantirish tajribasi va shaxsiy mas'uliyatini, ijodiy ijodiy faoliyat qobiliyatini, ya'ni zamonaviy sifatni belgilaydigan asosiy kompetensiyalarni shakllantirishi kerak. ta'lim.

Boshlang'ich umumiy ta'lim bo'yicha federal davlat ta'lim standartlarini amalga oshirish munosabati bilan boshlang'ich sinf o'qituvchilariga yangi talablar qo'yiladi - o'quvchilarning bilim sifatini oshirish, rivojlantirish maqsadida ta'lim jarayonida eng yangi pedagogik texnologiyalardan, shu jumladan AKTdan foydalanish. ularning ijodiy qobiliyatlari va o'quv jarayonini rag'batlantirish, ularning bilim faolligini oshirish.

Bizning fikrimizcha, bu muammoni hal qilish uchun o'qituvchi ta'lim sifatiga ta'sir etishning yangi metodikasini ishlab chiqish va ta'lim faoliyatiga joriy etishi zarur. U o'qituvchi tomonidan ta'lim jarayonini yaxlit tashkil etish, ilg'or ta'lim texnologiyalari va

usullari, kompyuter texnologiyalarini boshlang'ich sinflarda qo'llash orqali eng samarali amalga oshirilishi mumkin.

Kichik maktab o'quvchisining shaxsiyatining rivojlanishi o'quv faoliyati jarayonida sodir bo'ladi. Boshlang'ich maktabning oxiriga kelib, bola ushbu etakchi faoliyatning asosiy tarkibiy qismlarini shakllantirishi kerak:

- tarbiyaviy va kognitiv motivlar;
- tarbiyaviy faoliyat;
- nazorat va o'z-o'zini nazorat qilish;
- daraja;
- o'z-o'zini tartibga solish.

Zamonaviy ta'limning muhim muammolaridan biri maktab o'quvchilarida bilim olishga qiziqishning yo'qolishidir.

Badiiy o'qish darslarida AKT va kompyuter texnologiyalarining joriy etilishi har bir darsni noan'anaviy, yorqin, boy o'tkazish imkonini beradi, bu esa bolalarda o'qishga barqaror kognitiv qiziqishni rivojlanishiga olib keladi, ularning aqliy faoliyatini faollashtirishga yordam beradi, va ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish.

Boshlang'ich umumiy ta'limning davlat ta'lim standartlarini amalga oshirish bilan bog'liq holda boshlang'ich maktabning asosiy vazifasi - bu ko'nikmalar, birinchi navbatda, axborot ko'nikmalari bo'lgan umumiy ta'lim ko'nikmalarini shakllantirishdir, chunki ular axborotni olish va qayta ishlash tartibi bilan bevosita bog'liqdir. Ular orasida:

- atrofda dunyo ob'ektlarini kuzatish;
- kuzatish ob'ektining og'zaki tavsifi;
- taqqoslash va taqqoslash;
- axborotni qidirish, uzatish, o'zgartirish va saqlashning dastlabki ko'nikmalarini egallash.

Ushbu talablar bilan bog'liq holda boshlang'ich maktablar oldida turgan asosiy vazifalardan biri:

- kichik maktab o'quvchilarining axborot madaniyati va axborot ko'nikmalarini shakllantirish.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qiziqishlarni shakllantirish va o'quv faoliyatiga faol munosabatni tarbiyalash adabiy o'qish darslarida sodir bo'ladi. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi shuni inobatga olishi kerakki, o'quvchilarning darsda qanchalik ongli, xohish va ijodiy faoliyat olib borishi ularning keyinchalik qanday fikr yuritishi, fikrlashi va isbotlashi, ijodiy fikrlashi, o'rganganlarini turli sohalarda qo'llashiga bog'liq vaziyatlar

Badiiy o'qish darsining har bir bosqichida o'quvchilarning bilim faolligini faollashtirish va qiziqishini oshirish uchun, bizningcha, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda innovatsion rejimda ishlash zarur, bu esa modernizatsiyaning asosiy talabidir. Zamonaviy maktab nafaqat kichik maktab o'quvchilarida ma'lum bir bilim to'plamini rivojlantirishi, balki ularning o'z-o'zini tarbiyalash, o'z qobiliyatlari va

imkoniyatlarini amalga oshirish istagini uyg'otishi kerak. Ushbu jarayonlarni rivojlantirishning zaruriy sharti kichik yoshdagi maktab o'quvchilarining o'quv va kognitiv faoliyatini faollashtirishdir. Bu muammoni hal etishda boshlang'ich sinf o'qituvchisi ta'lim jarayoniga uning dastlabki bosqichlaridan boshlab joriy qilingan yangi axborot texnologiyalarida muhim rol o'ynashi kerak. Shuning uchun boshlang'ich sinflarda axborot texnologiyalaridan foydalanish boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv va kognitiv faoliyatini faollashtirishga katta hissa qo'shadi.

Axborot texnologiyalaridan foydalangan holda darslar nafaqat olingan bilimlarni kengaytiradi va mustahkamlaydi, balki talabalarning ijodiy va intellektual salohiyatini sezilarli darajada oshiradi. Boshlang'ich sinf o'quvchisida tasavvur va o'z fikrini ifoda etish istagi katta bo'lganligi sababli, uni imkon qadar tez-tez, shu jumladan axborot texnologiyalari yordamida o'z fikrlarini ifoda etishga o'rgatish arziydi. Axborot texnologiyalaridan foydalanish an'anaviy o'quv fanlarini o'qitishni o'zgartirishi, bolalar mehnatini ratsionalizatsiya qilish, o'quv materialini tushunish va yodlash jarayonlarini optimallashtirish, eng muhimi, bolalarning o'qishga bo'lgan qiziqishini izchil yuqori darajaga ko'tarishi mumkinligiga ishonamiz. Bu ish juda qiyin, lekin juda muhim va u tizimli ravishda amalga oshirilishi kerak. O'quvchilarimizning kelajagi shu narsaga bog'liq: ular qanday voyaga yetgan kitobxon bo'lib yetishadi, qanday inson bo'lib yetishadi.

Shunday qilib, boshlang'ich sinflarda adabiy o'qish darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanish o'qitishda ko'rish tamoyilini amalga oshirishga imkon beradi, yuqori darajadagi motivatsiyani shakllantirishga yordam beradi, har bir o'quvchiga individual yondashish imkoniyatini beradi, bilim faolligini oshiradi

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Nuriddinova M.I "Tabiatshunoslikni o'qitish metodikasi" – Toshkent 2005y
2. Sayfullayev G.M "Tabiatshunoslik darslarida sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish. O'quv qo'llanma - Buxoro 2020.
3. Gulzoda Kurbanova. The problem of ecological education in the 20th century of children's literature. 31 May 2021, Published 5 May 2021
4. Features of Speech Development in Children of Middle Preschool Age Jumayev Umedjon To'raqulovich, Ashurova Zarina Muxitdinovna